

Blodsmitta

Anna Kauppi, Smittskydd
Madde Thudin, Infektionsmottagningen

Gästföreläsare
Daniel Suarez, Verksamhetschef Positiva gruppen

Hepatit B

- Ger inflammation i levern, orsakas av hepatit B virus (HBV)
 - Ökad risk för cirros, och levercancer
- Akut och kronisk form
 - Smittad som vuxen läker ofta ut
 - Smittad som barn → kronisk infektion
- Smittar via, blod, sex, orena injektioner, mor-barn
 - Inkubationstid 2-6 månader
- Vanlig i stora delar av världen, Asien, Afrika
- Ingen botande behandling finns
- Går att förebygga med vaccin (ingår i de flesta barnvaccinationsprogram globalt)
 - Kom ihåg att vaccinera hushållskontakter, partners
- Förebygga genom att använda kondom vid nya sexuella kontakter, sprutbytesprogram
- Vårdpersonal ska vara vaccinerade

Hepatit C

- Ger inflammation i levern, orsakas av hepatit c virus (HCV)
 - Ökad risk för cirros, och levercancer
- Ofta asymtomatisk
- Smittar främst via orena injektioner, liten risk vid sex
 - Inkubationstid 1-4 månader
- Blir oftast kronisk
- Bra botande behandling finns (8-12 veckors behandling)
- Sprutbyten viktig förebyggande

Hiv

- Humant immunbristvirus som angriper immunförsvaret
- Smittar via blod, sex, orena injektioner, mor-barn
- Obehandlad leder det till Aids inom ca 10 år
- Effektiv bromsande behandling finns
 - Välbehandlad hiv överförs inte vid sexuella kontakter
- PreP och PEP
- Förebygga att bli smittad genom att använda kondom vid nya sexuella kontakter, sprutbytesprogram
- >95 % av de som lever med hiv i Sverige har omätbara virusnivåer i blodet och är inte smittsamma
 - Leva ett långt hälsosamt liv
 - Skaffa barn, IVF
 - Förhållningsregler kan lyftas av behandlande läkare

Basala hygienrutiner

- Arbeta alltid enligt basala hygienrutiner oavsett om en patient har en känd blodsmitta eller inte
- Följ de rutiner som gäller vid provtagning, kontakt med kroppsvätskor (gäller alla patienter oavsett om blodsmitta eller inte)
- Handskar behövs inte när man tar i hand tex.

Hiv och stigma

- Stigma och diskriminering relaterad till hivinfektion ska elimineras. (FoHM)
- Irrationella och negativa attityder, beteenden och dömande mot personer som lever med hiv
- Stigma förekommer i alla skikt i samhället och inom vården
- Kan påverka hälsan negativt
 - Rädsla för att söka vård
 - Kan leda till nedstämdhet, självisolering, skuld och skam
- Vad kan vi inom vården göra?
 - Stödjande språk
 - Professionellt bemötande
 - Ta reda på fakta
 - Utbilda oss och utbilda andra

- [FoHM 1 augusti 2024, Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra sexuellt överförbara infektioner](#) Under 2025 kommer en handlingsplan för implementering
- [Positiva gruppen](#)

Viktigt att komma ihåg

- Hep b >> Hep c > Hiv
- Blod på oskadad hud ingen smittrisk
- Välbehandlad hiv smittar inte
- Anamnes, epidemiologi, förhöjda leverprover
- Ingen vårdpersonal har smittats av hiv inom vården i Sverige, en vårdpersonal smittats av hepatit b i vården under 1996-2000
- Smittar inte genom kramar, kyssar, handskakningar, nysningar, hosta, mat eller dryck
- Patienter har inte bara skyldigheter utan även rättigheter
 - Rätt till stöd enligt lagen
 - Professionellt bemötande
 - SML provtagning är gratis